

1 Rondtours

andje Oosterlof
Ten Boer

Geschiedenis van de houtzaag-, koren-, en pelmolen "Fram".

De molen Fram is genoemd naar het schip van de Noorse ontdekkingsreiziger Nansen.

Fram betekent: Voorwaarts.

In 1876 liet W. Evenhuis de molen bouwen; de molenbouwers van de Fram waren toen dhr. J. Ritsema en dhr. J. Dreise. Vermoedelijke bouwkosten f. 1.570,--.

W. Evenhuis was een goed zakenman en had al gauw een bloeiend bedrijf.

Het Diepje (de Lustige Maar) lag tot aan het Damsterdiep vol met stammen, die aaneen waren gebonden tot vlotten. De vlotten werden door een sleepbootje tot het dorp gevaren en vandaar werden ze met een vaarboom naar de molen gebracht.

Na 33 jaar alleen met windkracht te hebben gewerkt liet Evenhuis in 1900 naast de molen een stoommachine bouwen die in windstille perioden gebruikt werd.

In 1922 werd een elektromotor geplaatst; daarna werd één van de houten zaagramen vervangen door een snelzaagram en de houten slede (waarop de boom door het zaagram werd vervoerd) werd vervangen door rails met ijzeren karretjes, waarop de boom werd vastgeklemd door spantangen.

Maar toch, als er nauwkeurig gezaagd moest worden, gebruikten de zagers bij voorkeur de oorspronkelijke houten slede.

Toen er in 1931 geen gebruik meer werd gemaakt van de windenergie, ging de molen als zodanig achteruit en verdwenen in 1946 de houten roeden (wieken). Het bedrijf werd stopgezet in 1955.

Vier jaar later kocht de gemeente Ten Boer de molen en redde hem daarmee uit handen van slopers.

In 1961 werd de molen voor f. 20.000,-- gerestaureerd: de Fram kreeg weer roeden (wieken) en een ijzeren bovenas (voorheen was het een houten) en werd vooral aan de buitenkant weer toonbaar gemaakt.

Op 15 november van hetzelfde jaar werd de molen geopend door de voorzitter van de houthandelaren in de provincie Groningen, de heer Nanninga.

Op 5 december storm: windkracht elf, de molen op hol. De molen werd door een paar mannen, die zeker niet bang uitgevallen waren, uit de wind gekruidd en gevangen (gestopt), weer een daad, waardoor de molen voor het nageslacht bewaard gebleven is; de molen was anders vrijwel zeker in brand gevlogen.

In januari 1962 werd dhr. J. Dreise, die naast de molen in het molenhuis woonde, en een van de bovengenoemde mannen was, beherend molenaar.

In december 1975 werd er begonnen met een zeer grondige restauratie: nieuwe roeden, geheel nieuwe buitenbekleding, zagerij weer in oude stijl enz. enz.. Dit alles werd evenals de eerste keer gedaan door molenbouwers Doornbosch uit Adorp.

Vier jaar later was deze restauratie voltooid.

De kosten waren ± f. 500.000,--.

In december 1979 werd dhr. T.A.M. Krabbendam medebeheerder.

Op 3 mei 1980 heeft de officiële opening plaatsgevonden.
